

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia piątek, 8 grudnia 2023 r.

Poz. 11480

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.461.2023.6

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 1 grudnia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr LI.390.2023 Rady Gminy Krzemieniewo z dnia 30 października 2023 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania "Nagrody Wójta Gminy Krzemieniewo" dla absolwentów szkół podstawowych, dla których Gmina Krzemieniewo jest organem prowadzącym - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 30 października 2023 r. Rada Gminy Krzemieniewo podjęła uchwałę nr LI.390.2023 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania "Nagrody Wójta Gminy Krzemieniewo" dla absolwentów szkół podstawowych, dla których Gmina Krzemieniewo jest organem prowadzącym, zwaną dalej "uchwałą". Regulamin przyznawania Nagrody Wójta Gminy Krzemieniewo stanowi załącznik do uchwały, zwany dalej "Regulaminem". W § 1 badanej uchwały wskazano, że Regulamin przyznawania Nagrody Wójta Gminy Krzemieniewo stanowi "załącznik nr 1 do uchwały". Natomiast w treści samego Regulaminu określono, iż stanowi on "załącznik do uchwały".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r., poz. 2230 z późn. zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 3 listopada 2023 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną podjęcia badanej uchwały stanowi art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 7 czerwca 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.), zwanej dalej "ustawą". Zgodnie z art. 90t ust. 1 ustawy, jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. W świetle natomiast ust. 4 omawianego przepisu, w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze. Regulacje dotyczące gminnych nagród dla uzdolnionych uczniów (przyznawanych za wyniki w nauce czy też szczególne osiągnięcia) nie mogą zostać określone w oderwaniu od procedury unormowanej w art. 90t ust. 1 w związku z art. 90t ust. 4 ustawy.

W toku prowadzonego postępowania nadzorczego, organ nadzoru ustalił, iż Rada Gminy Krzemieniewo przed podjęciem uchwały nie przyjęła programu, o którym mowa w art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy. Organ nadzoru pismem z dnia 27 listopada 2023 r. zwrócił się do Rady Gminy Krzemieniewo o przesłanie informacji czy przed uchwaleniem badanej uchwały, podjęto uchwałę w sprawie Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży, zgodnie z art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy. Pismem z dnia 28 listopada 2023 r. Przewodniczący Rady Gminy Krzemieniewo poinformował Wojewodę Wielkopolskiego, że: "Rada Gminy Krzemieniewo nie podjęła uchwały w sprawie Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży przed podjęciem uchwały Nr LI/390/2023 Rady Gminy Krzemieniewo z dnia 30 października 2023 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania "Nagrody Wójta Gminy Krzemieniewo" dla absolwentów szkół podstawowych, dla których Gmina Krzemieniewo jest organem prowadzącym".

Wobec powyższego brak uchwalenia przez Radę Gminy Krzemieniewo wymaganego programu, o którym mowa w art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy stanowi istotne naruszenie prawa, skutkujące koniecznością stwierdzenia nieważności ocenianej uchwały w całości.

Potwierdzenie słuszności przedstawionej przez organ nadzoru argumentacji znajduje uzasadnienie w prawomocnym wyroku WSA w Poznaniu z dnia 30 czerwca 2022 r., sygn. akt IV SA/Po 268/22, w którym Sąd ten orzekł: „Tak więc podstawa prawna do podjęcia uchwały w sprawie ustanowienia zasad i trybu przyznawania nagród w postaci art. 90t ust. 4 u.s.o. aktualizuje się dopiero w momencie uprzedniego przyjęcia uchwały programowej. W przypadku braku takiej uchwały, należy uznać, że ww. podstawa prawna nie może być zastosowana, a tym samym jest to przesłanka do stwierdzenia nieważności uchwały (tak także NSA w wyroku z dnia 12 czerwca 2018 r. o sygn. I OSK 379/18, publ. LEX nr 2514149)". Również WSA w Poznaniu w wyroku z dnia 5 maja 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 207/16 orzekł, że: „z art. 90t ust. 4 cytowanej ustawy wynika, że określenie szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, w tym stypendiów, o jakich mowa w art. 90t ust. 4 ustawy możliwe jest wówczas, gdy wcześniej przyjęty został regionalny lub lokalny program, o jakim mowa w art. 90t ust. 1 ustawy”. Ponadto jak podkreślił NSA w wyroku z dnia 14 marca 2023 r., sygn. akt III OSK 1950/21, "Jeżeli bowiem ustawodawca wprost wskazuje na konieczność podjęcia, w przypadku ustalania zasad przyznawania pomocy stypendialnej dla uczniów, dwóch odrębnych uchwał: jednej będącej aktem programowym (prawa wewnętrznego) i drugiej będącej aktem wykonawczym (prawa miejscowego) i zarazem określa chronologiczną kolejność ich podejmowania, to połączenie tych regulacji jednym aktem stanowi istotne naruszenie prawa. Pogląd zaprezentowany w tej sprawie znajduje potwierdzenie w licznych wyrokach sądów administracyjnych (por. wyrok NSA z 12 czerwca 2018 r., sygn. akt I OSK 379/18; prawomocny wyrok WSA we Wrocławiu z 22 czerwca 2021 r., sygn. akt IV SA/Wr 363/21; prawomocny wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 4 lutego 2021 r., sygn. akt II SA/Go 734/20)".

Niezależnie od powyższego organ nadzoru dokonując badania treści przedmiotowej uchwały wraz załącznikiem do niej stwierdził także innego rodzaju naruszenia prawa.

Zgodnie z § 2 Regulaminu, <„Nagroda Wójta Gminy Krzemieniewo” jest przyznawana osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

1. jest absolwentem szkoły podstawowej, dla której Gmina Krzemieniewo jest organem prowadzącym,
2. w roku szkolnym, na który składany jest wniosek, o którym mowa w § 4 i § 5 uzyskał ocenę z zachowania „wzorową”.>

Ponadto w ust. 7 pkt 1 załącznika do Regulaminu będącego wzorem wniosku o przyznanie nagrody Wójta Gminy Krzemieniewo wskazano na konieczność określenia oceny z zachowania.

W świetle uregulowań art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy, jedynym dopuszczalnym kryterium przyznania pomocy na wspieranie edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży są uzdolnienia dzieci i młodzieży. Zatem takim kryterium może być średnia uzyskanych ocen, uzyskanie określonego miejsca na zawodach sportowych, konkursach artystycznych lub olimpiadach przedmiotowych. Rada nie może natomiast wprowadzać żadnych dodatkowych kryteriów, m. in. związanych z oceną z zachowania. Powyższy pogląd podzielono w uzasadnieniu wyroku WSA w Poznaniu z dnia 5 maja 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 207/16: "[...] nie można uzależniać przyznania pomocy od oceny zachowania. Regulamin, o którym mowa w art. 90t ust. 1 u.s.o. jest źródłem prawa powszechnie obowiązującego na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. Przepis art. 90t ust. 1 u.s.o. nie wskazuje na inne kryteria, czy też cechy, które pozwalałyby na rozróżnienie uczniów. Jedynie kategoria bycia uczniem uzdolnionym posiadającym konkretne

osiągnięcia i wyniki w nauce powinna stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Szczegółowe warunki udzielania stypendium powinny być ustalone w taki sposób, aby zapewnić realizację wsparcia uczniów uzdolnionych bez ich różnicowania według innych, niż określone w ustawie kryterium <wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży>". Powyższe stanowisko zostało zaprezentowane także w wyrokach WSA w Poznaniu z dnia 6 lutego 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 1061/18 oraz z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 322/19.

Zdaniem organu nadzoru, zamieszczonych w § 2 ust. 2 Regulaminu regulacji, nie można uznać za prawidłową realizację kompetencji przyznanej radzie gminy mocą art. 90t ust. 4 ustawy. Wskazane wyżej przepisy § 2 ust. 2 załączonego do uchwały Regulaminu wprowadzają w sposób nieuprawniony dodatkowe kryteria przyznania nagrody w postaci wzorowej oceny z zachowania, co wykracza poza delegację ustawową art. 90t ust. 1 i 4 ustawy. Takiego rodzaju uwagi odnoszą się także do ust. 7 pkt 1 załącznika do Regulaminu w zakresie w jakim określa wymóg wskazania oceny z zachowania we wniosku o przyznanie nagrody Wójta Gminy Krzemieniewo.

W § 9 badanego Regulaminu Rada Gminy Krzemieniewo uregulowała, iż "W sprawach nieuregulowanych w Regulaminie ostateczną decyzję podejmuje organ prowadzący". W ocenie organu nadzoru Rada Gminy Krzemieniewo zobligowana była w rozpatrywanym regulaminie, będącym aktem prawa miejscowego, do kompleksowego i całościowego uregulowania warunków udzielania pomocy uczniom uzdolnionym i nie miała podstaw do określenia, że w sprawach nieuregulowanych to organ prowadzący podejmował decyzje ostateczne. Wobec powyższego w ocenie organu nadzoru także § 9 Regulaminu został wydany z istotnym naruszeniem delegacji ustawowej z art. 90t ust. 4 ustawy.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

1. Rada Gminy Krzemieniewo
2. Wójt Gminy Krzemieniewo